

Nederlands Muziek Instituut

Aan de Sector Bestuursrecht
van de Rechtbank Den Haag
Postbus 20320,
2500 EH Den Haag

Den Haag, 8 december 2011

Ons kenmerk: EAd/0812/4147/FZ

Betreft: Beroep tegen beslissing op bezwaar BC110552 van de Staatssecretaris
van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, dd 1 november 2011

L.S.,

Inleiding

1. Bij brief van 6 april 2011 (kenmerk 289464) heeft de staatssecretaris van OCW aan het bestuur van het Nederlands Muziek Instituut (NMI) zijn voornemen kenbaar gemaakt, om de aanwijzing ex artikel 4b van de Wet op het specifiek cultuurbeleid in te trekken.
2. Daarentrent heeft het bestuur van het NMI aan de staatssecretaris zijn zienswijze kenbaar gemaakt bij brief van 21 april 2011 (EAd/2004/4122/FZ).
3. Visiestuk van de Staatssecretaris voor Cultuur van 10 juni 2011 (Meer dan kwaliteit: een nieuwe visie op cultuurbeleid)
4. Bij besluit van 21 juli 2011 heeft de staatssecretaris de aanwijzing ingetrokken (Staatscourant 29 juli 2011).
5. Bij brief van 5 september (EAd/0509/4136/FZ) heeft het bestuur van het NMI hiertegen bewaar gemaakt.
6. Bij brief van 16 september (ref. 331532) heeft de Staatssecretaris zijn 'Voornemen tot beëindiging subsidie per 1 januari 2013' bekendgemaakt.
7. Op 7 oktober 2011 heeft ter zake een hoorzitting plaatsgevonden.
8. Op 1 november 2011 heeft de staatssecretaris dit bewaar afgewezen bij beslissing BC110552.

Van de hierboven genoemde documenten zijn kopieën bijgevoegd.

Tegen het besluit van de staatssecretaris stelt het bestuur van het Nederlands Muziek Instituut (NMI) hierbij beroep in bij Uw rechtbank.

Gronden voor het beroep

1. Het Bestuur van het NMI is van mening dat de door de staatssecretaris besloten intrekking van aanwijzingen op grond van artikel 4b van de Wet op het specifiek cultuurbeleid in strijd is met de wet. Deze wet geldt zolang er geen nieuwe wet tot stand is gekomen. Een bijzondere reden om aanwijzingen in te trekken kan blijken de memorie van toelichting bestaan indien een ander subsidieregime is tot stand gekomen. Ook daarvan was op het moment van intrekking geen sprake.

2. Voorts meent het bestuur dat het intrekken van de aanwijzingen op grond van artikel 4b ook materieel in strijd is met het recht, en met name met de rechtszekerheid. De aanwijzingen op grond van dit artikel, dat overigens nog maar een zeer korte geschiedenis heeft, beogen om instellingen die een langjarig subsidieperspectief nodig hebben, zekerheid te bieden over hun bestaansmogelijkheden. Deze instellingen, en in het bijzonder een erfgoedinstelling zoals het NMI, hebben zo'n perspectief nodig omdat zij daarzonder hun taak niet kunnen (blijven) uitvoeren.

De staatssecretaris heeft de mogelijkheden die de wet biedt om op grond van de wet subsidie te vragen bij voorbaat buitenwerking gesteld, door aan te geven dat hij aan de betrokken instellingen, en in ieder geval aan het NMI, geen subsidie meer zal verlenen.

3. Voorts is het bestuur van mening dat de wet de wijze van beëindigen van subsidies die de staatssecretaris heeft gekozen niet toestaat. Een subsidie op basis van artikel 4b kan beëindigd worden om bijzondere redenen. De staatssecretaris voert echter geen bijzondere redenen voor het beëindigen van een subsidie aan. In tegendeel, hij beëindigt ALLE subsidies, hetgeen niet op een bijzondere reden gebaseerd kan zijn. Ook beroept de staatssecretaris zich niet op een bijzondere reden maar verwijst hij

a. naar een bezuinigingstaakstelling van het kabinet, hetgeen hooguit een algemene reden voor bezuinigingen kan opleveren, en

b. naar zijn besluit om niet alle vierjaarlijks gesubsidieerde instellingen te korten met 20-30%, omdat het ongewis zou zijn dat het basisniveau aan cultuurvoorzieningen daarmee zou kunnen worden gehandhaafd. Het is echter juist door deze wijze van handelen dat het voortbestaan van een groot aantal instellingen, en in het bijzonder de muzikaal erfgoedinstelling NMI, op het spel komt te staan.

4. Voorts is het bestuur van het NMI van mening dat het besluit van de staatssecretaris niet in stand kan blijven, aangezien de door hem gekozen werkwijze de toets van behoorlijk bestuur niet kan doorstaan. Immers, de staatssecretaris maakt het de instellingen die door zijn besluit getroffen worden in feite onmogelijk om op een behoorlijke wijze tegen zijn besluit op te komen, doordat hij feitelijk voortdurend vooruit loopt op besluiten waartegen bezwaar en beroep mogelijk is.

Zo kondigt hij zijn besluit aan (dd. 6 april 2011) om de aanwijzing ex artikel 4 in te trekken. Via zijn Visiestuk (van 10 juni 2011, p. 19) laat hij weten dat ook het NMI geen subsidie meer zal krijgen in de nieuwe basisinfrastructuur.

In zijn brief van 21 juli 2011 geeft hij aan dat hij vindt dat voor het beheer van de collecties geen meerjarige subsidie vereist is (zonder dat overigens te beargumenteren). In de brief van 16 september 2011 (over het voornemen tot beëindiging van subsidie per 1 januari 2013) wordt meegedeeld (p.2) dat de staatssecretaris een aanvraag voor subsidie in de basisinfrastructuur 2013-2016 'helaas zal moeten weigeren, indien u ook voor de komende periode weer een aanvraag indient.' Als het NMI daaraan refereert, wordt ter hoorzitting (7 oktober 2011) ontkend dat zo'n besluit zou zijn genomen. Ook wordt daar gesteld dat het NMI daartegen ten onrechte opkomt, omdat er nog een aparte aankondiging zal worden gestuurd waartegen bezwaar en beroep open staat. In zijn besluit van 1 november wordt die opmerking twee maal herhaald. Deze aankondiging heeft het NMI tot de dag van heden niet ontvangen. De mogelijkheid om daartegen in beroep te gaan wordt aldus gereduceerd tot een wassen neus. Door deze wijze van fait accompli beleid verliest rechtsbescherming zijn betekenis, hetgeen schadelijk is voor de rechtsstaat.

5. Voorts acht het bestuur het getuigen van onbehoorlijk bestuur dat de motivering die de staatssecretaris geeft van zijn besluiten onzorgvuldig en innerlijk tegenstrijdig is.

Het bestuur van het NMI stelt met voldoening vast dat de staatssecretaris in zijn bestreden besluit van 1 november 2011 zijn excuses aanbiedt voor een eerder gemaakte opmerking in zijn visiestuk van 10 juni 2011 (MEER DAN KWALITEIT: EEN NIEUWE VISIE OP CULTUURBELEID): "dat het NMI een gemeentelijke collectie beheert met een beperkt publieksbereik. Duidelijk is dat het NMI ook collecties van nationaal en internationaal belang beheert." Het bestreden besluit vervolgt, dat "het feit dat het NMI collecties van nationaal" - (ten onrechte is hier weggelaten: internationaal) - belang beheert losstaat "van de intrekking van de aanwijzing, want de intrekking geschiedt niet op grond van het niet voldoen aan inhoudelijk criteria, maar op basis van de bijzondere reden dat een nieuw subsidieregime gaat gelden en dat de stand van 's Rijks kas tot bezuinigingen noopt." (pp. 4-5).

Deze opmerking is echter strijdig met de tekst van het besluit van 21 juli, waarin de staatssecretaris nadrukkelijk de volgende motivering geeft en naar eigen zeggen herhaalt:

"Ik heb gesteld dat kwaliteit van een collectie of aanbod van nationaal of internationaal niveau een voorwaarde is voor financiering door het Rijk".

Hierna volgt de zinsnede waarvoor de staatssecretaris zijn excuses aanbiedt. Het bestuur van het NMI kan hieruit slechts afleiden dat de staatssecretaris op basis van zijn nieuwe inzicht het NMI voor financiering door het Rijk in aanmerking vindt komen, maar dat de argumentatie inmiddels 'pour besoin de la cause' wordt veranderd.

6. Voorts is het Bestuur van het NMI van mening dat het bestreden besluit van de staatssecretaris onzorgvuldig gemotiveerd is en uitgaat van een onjuiste veronderstelling. Op p. 4 schrijft de staatssecretaris "dat het NMI in het kader van de Wsc is aangewezen als sectorinstituut met meerdere besteltaken, en niet als erfgoedinstelling." De werkelijkheid is dat het NMI maar één besteltaak heeft gekregen, namelijk die van erfgoedinstelling! De overige besteltaken zijn belegd bij het MCN (Muziek Centrum Nederland).

7. Het bestuur van het NMI is van mening dat de verwijzing naar de Subsidieregeling culturele basisinfrastructuur "indien U (het NMI) van oordeel bent dat het NMI als erfgoedinstelling dient te worden beschouwd" geen soelaas biedt omdat deze regeling geen rubriek 'erfgoed' kent, en derhalve ten onrechte wordt gedaan. Overigens is niet alleen het NMI van mening dat het een erfgoedinstelling is, maar heeft de regering dat, zoals uiteengezet, zelf ook vastgesteld.

Op grond van bovenstaande redenen en overwegingen, meent het bestuur van het NMI dat het besluit van de staatssecretaris niet in stand kan blijven en verzoekt hij U dat te vernietigen.

Met vriendelijke groeten,

Prof. Mr. K.G. de Vries
Voorzitter bestuur Stichting Nederlands Muziek Instituut